

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 336.

Tredie Session.

96de Møde.

Freddagen den 12te Marts.

(Fortf.)

Mourier fortsat): Men jeg vil nu gaae over til et andet Hovedpunkt, som ikke tidligere har været saaledes omtalt. Paragraphen og det hele Lovudkast er bygget paa en Adskillelse mellem de forskellige Arter af Fæstegaarde, nemlig paa den ene Side det under Hovedgaarde henhørende Bøndergods tilligemed det Bøndergods, der tilhører de i Lovudkastets § 3 nævnte Embeder og offentlige Stiftelser, samt alle andre Bøndergaarde, som hidtil efter Anordningerne have været henregnede til „det egentlige Fæstegods“, og paa den anden Side Selveier- og Arvefæstegaarde, om de end for Tiden ikke drives af Eierne selv, men af disse i Genhold til Pl. 7de Juni 1806 ere bortfæstede til Andre. Denne Forskiel imellem det saakaldte egentlige Fæstegods og de under Placaten af 7de Juni 1806 indbefattede Selveier- og Arvefæstegaarde knytter sig til, hvad man kalder den strenge og den mindre strenge, eller den stærkere og den svagere Fæstetvang. Betydningen heraf er af Udvalgets Fleertal forklaret i Betænkningen, Side 1004, hvor det hedder, at den svagere Fæstetvang kun medfører, at Eieren, naar han ikke selv vil drive Gaarden, bør bortfæste den, medens den paa Fæstegodsset hvilende stærke Fæstetvang bevirker, at Eieren ikke selv maa benytte dette, men skal bortfæste det. Jeg skal foreløbigen bemærke, at dette ikke er ganske noiaagtigt udtrykt, hvilket jeg skal tillade mig med et Par Ord at oplyse. Modsatningen skulde ligge deri, at i det ene Tilfælde kan Eieren, naar han vil, selv drive Gaarden, og kun, naar han ikke selv vil drive den, er han pligtig at bortfæste

den; men i det andet Tilfælde er han ubetinget forpligtet til at bortfæste Gaarden, idet han aldrig selv tør benytte samme. Jeg maa herved bede erindret, hvad jeg nylig udhævede, at under det egentlige Fæstegods, hvorpaa den saakaldte stærke eller strenge Fæstetvang hviler, er ikke ubelukkende indbefattet det Bøndergods, som hører under en Hovedgaard. Men selv med Hensyn til det sidstnævnte Bøndergods er det, der i Betænkningen siges om den stærke Fæstetvang, strengt taget ikke fuldkomment træsfende; jeg veed i det Mindste ikke, at der er Noget i Lovgivningen, som forbyder Godseieren at drive en Fæstegaard, naar han efter at have bortleiet sin Hovedgaard, selv vilde boe paa Fæstegaarden; dog herpaa lægger jeg ingen Vægt, da dette Tilfælde jo vistnok ikke let vil indtræffe. Foruden det Bøndergods, som hører under Hovedgaarde, og det, der er Beneficiargods, er der imidlertid en temmelig omfattende Klasse af andre Fæstegaarde, der ogsaa kunne være at henregne til det egentlige Fæstegods, og med Hensyn til disse Fæstegaarde passer i alt Fald ikke den Forklaring, der i Betænkningen er givet om den stærke eller strenge Fæstetvang. Naar man f. Ex. tænker sig, at Een eier 10 saadanne Fæstegaarde, saa kan han jo meget vel selv beboe den ene af disse, og der er heller ikke det Mindste i veien for, at han ved indtrædende Fæsteledighed kan tage Bopæl paa hvilken af disse 10 Gaarde, han finder for godt (Tscherning: Men saa maa han bortfæste de andre!). Ganske vist kan han kun beboe den ene Gaard, og maa, forsaavidt han ikke maatte have erhvervet Dis-pensation, bortfæste de andre; men, om han vil boe paa Gaarden A eller paa Gaarden B osv., staaer ham i alt Fald ved indtrædende Fæsteledighed aldeles frit for, og den Gaard, han beboer, hører dog, efter vor Forudsætning, ikke